DEREKEGYHÁZ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Hatályos: 2020.január 1-től

Készítette: Bozó János Zoltán
Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal

Jóváhagyta: Kovács-Nagy Andrea jegyző

1. A szabályzat célja, tartalma

Az értékelési szabályzat elkészítésének célja, hogy abban

- a számvitelről szóló, többször módosított 2000. évi C. törvényben (továbbiakban: Szt.), valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: Áhsz.) rögzített előírások alapján meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel a szabályzat hatálya alá tartozó költségvetési szerv eszközeinek és forrásainak mérlegértékét megállapítsa, továbbá,
- rögzítésre kerüljenek azok az értékelési szabályok, amelyek alkalmazása - az Szt., valamint az Áhsz. felhatalmazása alapján a költségvetés szerv döntésén alapul.

A Derekegyház Község Önkormányzata (továbbiakban: intézmény) értékelési szabályzata - az Szt., valamint az Áhsz. végrehajtására vonatkozóan - a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

1. A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabályai
2. Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközök, értékpapírok, készletek nyilvántartásának rendje
3. A vagyoni értékű jog, szellemi termék, tárgyi eszközök, valamint a tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékhelyesbítésének általános szabálya
4. Térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, illetve ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként feltárt eszközök, értékelése
5. A követelés fejében átvett eszköz, valamint a csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke.
6. Terven felüli értékcsökkenés elszámolásának és visszaírásának szabálya
7. Követelések könyvviteli mérlegben kimutatott értéke
8. Az értékvesztés elszámolásának, visszaírásának feltételrendszere
9. A külföldi pénzértékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések mérlegben szereplő értéke
10. A mérlegben szereplő források értékelésének általános szabálya
11. A mérlegben szereplő egyes források értékelése
12. Vagyonértékelés során alkalmazandó értékelési eljárás elvei, módszerei, dokumentálás szabályai, felelősei

II. A szabályzat hatálya

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ávr.) 9. §-a, valamint az irányító szerv döntése alapján a munkamegosztási megállapodásokban foglaltak alapján a Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal látja el az Ávr. 7. §-a szerinti feladatokat a Derekegyház Község Önkormányzata tekintetében.

III. Az értékelési szabályzattal szembeni követelmények

A mérlegtételek értékeléséhez kapcsolódó alapelvek

a.) **A vállalkozás folytatásának elve:**
Az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ami azt jelenti, hogy az Önkormányzat a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése, vagy bármilyen okból való jelentős csökkentése. Ha ezen alapelv érvényesülési feltételei fennállnak, akkor a számviteli törvény szabályai szerint kell az eszközöket és forrásokat értékelni.

b.) **a folytonosság elve:**
Az előző évben alkalmazott értékelési gyakorlatot és elveket következetesen alkalmazni kell, megváltoztatni csak akkor lehet, ha a változást előidéző tényezők tartósan jelentkeznek, és így a változás állandónak, tartósnak minősül.
Az értékelési gyakorlat változtatása esetén a változásokat előidéző tényezőket, azoknak az eszközökre, forrásokra gyakorolt számszerűsített hatását a zárszámadó beszámolóban ki kell mutatni.

c.) **az egyedi értékelés elve:**
Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással egyeztetéssel ellenőrizni kell, és - a számviteli törvényben meghatározott esetek kivételével - egyedenként kell értékelni.

d.) **az óvatosság elve:**
A mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, céltartalékot, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti.

Az értékelési szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személyek kijelölése

Az értékelési szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért, aktualizálásáért a költségvetési szerv vezetője a felelős. A szabályzatot a költségvetési szerv vezetőjének kell minden esetben jóváhagynia. Módosításra akkor van szükség, illetve lehetőség, ha a törvényi, illetve az államháztartási számviteli kormányrendeleti előírások megváltoznak, vagy a korábbi szabályzathoz képest olyan lényegi változás következik be, amely a változtatást szükségessé teszi.

Az értékelési szabályzathoz kapcsolódó fogalmak

- **Értékelés:** az eszközök és a források
  - = könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és
  - = az éves elemi költségvetési beszámoló könyvviteli mérlegbe kerülő értékének meghatározását jelenti.
- **Minősítés:** döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról, valamint a kötelezettségeknek a hosszú– vagy rövid lejáratúvá való elkülönítéséről.

(A jelen értékelési szabályzat minta a minősítési szempontokat nem tartalmazza, mivel az a számviteli politika része. Az eszközök minősítésének szabályait a költségvetési szervek minta számlarendje tartalmazza.)

- **Felújítás:** az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az

adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás és korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli.

A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egyidőben való elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.

- **Karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.
- **Bekerülési érték:** az a ráfordítás, amely az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig a raktárba történt beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható. A bekerülési érték tehát az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételárat, a szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, a beszerzéssel kapcsolatos közvetítői kiadásokat, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat (a beszerzéskor fizetett fogyasztási adót, jövedéki adót) és a vámterhet (vámot, vámpótlékot, vámkezelési díjat) foglalja magában.
- **Vételár:** a belföldi szállítónak a megrendelés szerinti termék szállításáért, illetve a szolgáltatás nyújtásáért számlázott és a szerv által elfogadott és kiegyenlített forintérték.

IV. Az eszközök és források értékelési módjának és eljárásainak részletes szabályai

IV.1. Eszközök és források évközi és év végi értékelésének elvei, eljárásai, módszerei

IV.1.1.Bekerülési érték meghatározása

Az egyes mérlegtételek értékelésének egyik legfontosabb kiindulási pontja az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értékének meghatározása, melyet elsődlegesen az Szt. szabályoz, az Áhsz. a költségvetési szervekre vonatkozó sajátos előírásokat tartalmazza.

A bekerülési érték összetevői **vásárolt eszköz esetében** a következők:

- engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt **vételár**,
- az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült **szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység** ellenértéke, ha ezek az adott eszközhöz egyedileg hozzárendelhetőek,
- **bizományi díj**,
- a beszerzéshez kapcsolódó **adók, vámterhek**,
- vagyonszerzési **illeték**,
- **a tárgyi adómentes tevékenységhez beszerzett eszközök előzetesen felszámított, le nem vonható általános forgalmi adója, – ideértve a fordított áfa elszámolás könyvekben elszámolt áfa összegét is,**
- jogszabályon alapuló **hatósági igazgatási, szolgáltatási díj,**
- egyéb **hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díj** (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj),
- vásárolt **vételi opció díja,**
- a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó – az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt – **biztosítási díj,**

- a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett **tartozékok, tartalék alkatrészek** beszerzési értéke, függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékében vagy külön számlában jelenik meg,
- a tárgyi eszközöknél a bekerülési érték részét képezi az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga helyreállítását szolgáló **felújítási munka ellenértékét,**
- az eszköz használati értékét növelő munkafolyamatok, illetve a megmunkálás ellenértékét jelentő **bérmunkadíj,**
- az ingatlan értékébe szerződés alapján, korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, **bérleti jogként** kimutatott, még le nem írt összeget,
- a beruházás **tervezési, előkészítési, lebonyolítási**, valamint az új technológia **elsajátítás** díjai, közvetlen költségei,
- a beruházáshoz, a vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó – devizaszámlán meglévő devizakészlettel nem fedezett – devizakötelezettségeknek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyam-különbözete.

A bekerülési érték részét képező tételeket a gazdasági esemény megtörténte után, a pénzügyi rendezéskor kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegnek megfelelő fizetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezés, a raktárba történő beszállítás megtörtént, de számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes adóhatóság nem állapította meg, és ezért a pénzügyi rendezés sem teljesülhetett, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok alapján kell meghatározni és a negyedév végén állományba venni. Az így meghatározott érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözettel a bekerülési értéket módosítani kell.

A bekerülési összetevői **saját előállítású eszközök** és **nyújtott szolgáltatások esetében** a következők:

Az eszköz előállítási értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak,
- az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az önkormányzat azoknak az elvégzett, nyújtott szolgáltatásoknak a bekerülési értékét állapítja meg, melyet nem alapító okirata szerinti tevékenységének végzése során valósít meg, hanem egyedi szerződéskötés alapján teljesít szerződéses partnere részére, de a teljesített szolgáltatás leszámlázása a partner felé a tárgynegyedév végéig (tárgyhó végéig) nem történik meg (pl. eseti teremhérlet).

Az elvégzett, a nyújtott, a teljesített szolgáltatás bekerülési (előállítási) értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- a szolgáltatás végzése, nyújtása, teljesítése során közvetlenül felmerültek,
- az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak,
- a szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

A befejezetlen, ki nem számlázott szolgáltatás előállítási költségét befejezetlen termelésként kell a könyvekben tárgynegyedév végén nyilvántartásba venni, majd a negyedéves mérlegjelentés elkészítését követően kivezetni.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- a közvetlen anyagköltséget,
- a közvetlen személyi juttatási költséget,
- a közvetlen személyi juttatási költségek járulékait,
- az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításhoz kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyenek:

- gépköltségek,
- kamatköltségek,
- egyéb kisegítő részlegek (üzemek) általános költségei.

Az előállítási költségek között kell elszámolni (és így az előállítási érték részét képezi)

az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó költségvetési szerv által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét,

a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

Az egyes eszközök, a nyújtott szolgáltatások előállítási költségét dokumentálni, bizonylatolni kell. Az előállítási költségek dokumentálásáért, bizonylatolásáért a költségvetési szerv esetében a felelős személyt a szabályzatban és az egyedi munkaköri leírásokban meg kell nevezni.

A bekerülési érték részét képezi még mind idegen, mind saját kivitelezésnél a következő eset:

- építési telek és a rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épületet, építményt nem veszik rendeltetésszerűen használatba, akkor ezek beszerzési, bontási költségeit, továbbá a vásárolt telleknek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségeit, ráfordításait a telek értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek bontás utáni (üres telek) piaci értékének megfelelő összegig, az ezt meghaladó költségeket, ráfordításokat a megvalósuló beruházás (épület) bekerülési értékeként kell figyelembe venni.
- egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe be kell számítani.

Importbeszerzés bekerülési értékének meghatározása

Importbeszerzés előforduló esetei:

- amennyiben az importbeszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján forintban történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – forintérték az importtermék, illetve az importszolgáltatás értéke,
- amennyiben az importbeszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizának, valutának, az importbeszerzéskor, az importszolgáltatás igénybevételekor (teljesítéskor) érvényes árfolyamon átszámított forintértéke az importtermék, illetve az importszolgáltatás értéke,
- amennyiben az importbeszerzés, importszolgáltatás ellenértékének kiegyenlítése exportáruval, exportszolgáltatással történik, az importbeszerzés, az importszolgáltatás forintértékét az importbeszerzés, importszolgáltatás, illetve az exportértékesítés, az exportszolgáltatás szerződés szerinti devizaértékének az első teljesítés napjára vonatkozó árfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

Importbeszerzésként kell elszámolni az eszközöknek a külkereskedelmi áruforgalomban külföldről történő beszerzését (termékimport), továbbá azt a belföldön, illetve külföldön igénybe vett, külföldiek által nyújtott szolgáltatásokat, függetlenül attól, hogy az ellenérték devizában, valutában, exportáruval, exportszolgáltatással, vagy forintban egyenlítik ki.

Az importbeszerzés elszámolása szempontjából külföld a Magyarország államhatárán kívüli terület.

A köz- és magánvámraktárból történő beszerzés a vámjogról, a vámjogszabályokban rögzített feltételek szerint minősül importbeszerzésnek.

Nem minősül importbeszerzésnek

- az exportértékesítéshez kapcsolódóan a magyar határállomás és a külföldi rendeltetési hely közötti útszakaszra jutó – egyébként szolgáltatásimportnak tekintendő – devizában, valutában vagy forintban számlázott, fizetett szállítási és rakodási-raktározási díj, valamint
- a vámszabad- és a tranzitterületen levő vállalkozótól történő közvetlen beszerzés.

Egyes eszközökhöz, illetve gazdasági eseményekhez kapcsolódó bekerülési érték meghatározás:

- gazdasági társaságban levő tulajdonosi részesedés bekerülési értéke,
  - a vásárláshoz a részvényekért, üzletrészekért, vagyoni betétekért fizetett ellenérték, vételár,
  - a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben.
  - a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz

bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték,

= gazdasági társaság átalakulása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentős befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyonmérlege szerinti – saját tőke összege.

– Egyéb gazdasági események:
  = követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke,
  = csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára,
  = a térítés nélkül (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az átvétel időpontjában ismert piaci (forgalmi) érték,
  = a költségvetési szerv alapítása, átszervezése esetén az alapító, az irányítószerv döntése alapján véglegesen átadott eszköz bekerülési értékének – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az alapító okirat, illetve annak módosítása mellékletét képező átadás/átvételi jegyzőkönyvben szereplő érték minősül. Az átadó szervezetnél kimutatott bruttó (illetve bekerülési) érték alkalmazása esetén az átadásig elszámolt halmozott értékcsökkenést (illetve értékvesztett) is nyilvántartásba kell venni,
  = költségvetési szerv alapítása, átszervezése esetén az alapító, az irányító szerv döntése alapján vagyonkezelésbe vett eszköz bekerülési értékének – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – szereplő érték minősül. Az átadó szervezetnél kimutatott bruttó (illetve bekerülési) érték alkalmazása esetén az átadásig elszámolt halmozott értékcsökkenést (illetve értékvesztést) is nyilvántartásba kell venni.
  = az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként feltárt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.
  = a saját kiskereskedelmi egységbe kiszállított, illetve felhasznált saját előállítású termék forgalmi értéke után fizetendő adó, járulék, termékdíj összege is a termék bekerülési (beszerzési) értékének (előállítási költségének) részét képezi.

IV.1.2. Nyilvántartási értékkel kapcsolatos szabályok

A költségvetési szervnek egyes eszközcsoportoknál lehetősége van egyedi, illetve csoportos nyilvántartás vezetésére, valamint a nyilvántartások vezetésénél alkalmazott bekerülési érték meghatározására. Ezek lehetnek

– tényleges beszerzési érték,
– átlagos (súlyozott) beszerzési érték,
– FIFO módszer szerinti bekerülési érték,
– elszámoló ár,
– eladási ár.

Az egyes nyilvántartási értékeket egy gazdasági éven belül nem lehet megváltoztatni. Az alkalmazott nyilvántartási eljárást és a hozzákapcsolódó nyilvántartási értéket mindig év elején lehet megváltoztatni. A változtatást és ennek számszerű kihatásait a kiegészítő melléklet szöveges részében be kell mutatni.

IV.1.3. Értékcsökkenés elszámolásának szabályai

Terv szerinti (lineáris) értékcsökkenés

Az immateriális javak és tárgyi eszközök üzembe helyezését követően értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés az adott eszköz fizikai és erkölcsi elavultságát jellemző mutató.

Az értékcsökkenést *negyedévenként*, – az éves szintű leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően, időarányosan negyedévre számított összegben – kell elszámolni.

Az értékcsökkenést a bekerülési (beszerzési vagy előállítási) érték alapján számítva a következők szerint kell megállapítani:

– alapítás-átszervezés, illetve kísérleti fejlesztés aktivált értéke	20%
– vagyoni értékű jogok	16%

- szellemi termékek 33%
- épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok 2%
- építmények és kapcsolódó vagyoni értékű jogok 3%
- ültetvények 10%
- gépek, berendezések és felszerelések, kivéve számítástechnikai eszközöket és ügyvitel-technikai eszközöket 14,5%
- számítástechnikai és ügyvitel-technikai eszközök 33%
- járművek 20%
- veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek 2%
- hányaművelésre igénybe vett földterület 5%

Az épületekhez, építményekhez nem tartozó vagyoni értékű jogok értékcsökkenésének elszámolása a vagyoni értékű jogok leírási kulcsa alapján történik.
A tenyészállatok értékcsökkenését a költségvetési szervek saját hatáskörben állapítják meg, figyelembe véve a tenyészidőt, tartási időt stb.
Az immateriális javaknál ahol a szerződés eltérő időtartamot jelöl meg, mint a kötelezően előírt kulcsok alapján számított használati idő, ott a várható használati idő tekintetében a szerződés szerinti időtartamot és az ennek megfelelő leírási kulcsot kell alapul venni. Az így megállapított leírási kulcs lehet magasabb vagy alacsonyabb mint a Áhsz-ben meghatározott leírási kulcsok.
Nem számolható el értékcsökkenés:

- földterület, telek, erdő értéke után,
- üzembe nem helyezett beruházásoknál,
- teljesen, 0-ig leírt eszközöknél,
- képzőművészeti alkotásoknál, régészeti leleteknél,
- állami készleteknél, tartalékoknál.

Nem szabad elszámolni értékcsökkenést az olyan eszközöknél, amelyek értékükből a használat során nem veszítenek, illetve amelyek értéke – különleges helyzetből, egyedi mivoltból adódóan – évről évre nő. Ezeknek az eszközöknek a körét a számviteli politikában rögzíteni kell. Ide tartoznak a műemléki védettségű épületek is. Ezeknél az eszközöknél a költségvetési szerveknek döntési lehetőségük van, hogy számolnak-e el az épületek után terv szerinti értékcsökkenést vagy sem.
Értékcsökkenést a használatba lévő immateriális javak, tárgyi eszközök után addig kell elszámolni, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.
Terven felüli értékcsökkenés elszámolásának szabályai
A terven felüli értékcsökkenést az Szt. 53. § (1)–(2) bekezdései szabályozzák.
Ennek lényege, hogy terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális javaknál és a tárgyi eszközöknél elszámolni a következő esetekben:

- **az immateriális javak, tárgyi eszközök** (ide értve a beruházásokat kivéve az előleget) esetében ha a könyvszerinti érték tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszközök piaci értéke,
- a **szellemi termék, a tárgyi eszköz** (ide nem értve a beruházásra adott előlegeket) a költségvetési szerv tevékenysége változása miatt feleslegessé vált, megrongálódott, megsemmisült, hiány keletkezett és így rendeltetésének megfelelően már nem használható, illetve használhatatlan. Ezekben az esetekben az elszámolást év közben kell végrehajtani.
- **a vagyoni értékű jog** a szerződés módosítása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Ha ez az eszköz nem használható rendeltetésszerűen, akkor a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után ki kell vezetni az állományból.
A terven felüli értékcsökkenés elszámolási kategóriában két nagyon fontos fogalom szerepel, melynek értelmezése a következő:

- a **„tartós" elnevezés egy évet meghaladó időtartama, vagyis két értékelési könyvviteli mérleg-fordulónapot jelent.**
  Ebből a meghatározásból egyértelmű, hogy a tárgyévben beszerzett eszközök esetében a terven felüli értékcsökkenés elszámolása nem lehetséges.
- **a „jelentős összeg"** a költségvetési szerv számviteli politikájában meghatározott és rögzített érték.

A terven felüli értékcsökkenést év végén a piaci értékelés alapján az egyes eszközöknél egyedileg kell elvégezni. A piaci érték meghatározásánál az utánpótlási értéket kell elsődlegesen megállapítani.

Önkormányzatunk nem kíván élni az év végi piaci értékelés meghatározásával.
A terven felüli értékcsökkenés elszámolásánál szükséges további tudnivalók:

- a 0-ra leírt eszközöknél nem lehet terven felüli értékcsökkenést elszámolni;
- a térítésmentesen átvett, ajándékba, hagyatékként kapott eszközök esetében a terven felüli értékcsökkenés elszámolását az állományba vételi szabályok miatt nem kell alkalmazni. (Ezekben az esetekben az állományba vétel a piaci értéken történt.)
- a terven felüli értékcsökkenés visszaírását kizárólag azok a költségvetési szervek alkalmazhatják, amelyek már a korábbi évben/években elszámoltak terven felüli értékcsökkenést.
-

IV.1.4. Értékvesztés és visszaírása
Az értékvesztés elszámolását és annak visszaírását a költségvetési év mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.
Értékvesztés elszámolása a befektetett eszközöknél
Az értékvesztés elszámolási kategóriát a befektetett eszközökön belül a következő eszközcsoportoknál kötelező az év végi piaci értékelés alapján alkalmazni:

- tartós követeléseknél;
- egyéb tartós részesedéseknél;
- egyéb tartósan adott kölcsönöknél;
- immateriális javakra és tárgyi eszközökre adott előlegeknél.

A **tartós részesedéseknél** az értékvesztést a következők szerint kell megállapítani:

- a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – **veszteségjellegű** – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.
- a befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:
  - a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
  - a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
  - a gazdasági társaság saját tőkéjétől a befektetésre jutó részt, a külföldi pénzértékre szóló befektetés esetén az Szt. 60. § szerinti, az üzleti év mérlegforduló napjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forint értéken.
- amennyiben a befektetésnek az előzőek figyelembevételével meghatározott, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti beszerzési értéket.

Az értékelésénél értékvesztés visszaírást elszámolni kizárólag azoknál az eszközöknél lehet ahol a korábbi évben/években értékvesztés elszámolására sor került.

Értékvesztés elszámolása a készleteknél
Az Szt. előírásai szerint a vásárolt készleteket bekerülési értéken, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve a visszaírt értékvesztéssel kell értékelni.
A vásárolt készleteknél (anyag, áru) bekerülési érték az Szt. 47-50. §-aiban szereplő tételek, vagy a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési ár, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott bekerülési érték.
A vásárolt készleteknél az Szt. 56. §-a alapján a meghatározott feltételek fennállása esetén, piaci értékelés alapján kötelező értékvesztést elszámolnia.
Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a könyvviteli mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a könyvviteli mérlegben a még várhatóan

felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztésként elszámolásával kell csökkenteni.
Az értékvesztés a fajlagosan kis értékű készleteknél a költségvetési szerv által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható.
Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti bekerülési értéket.
A készletek értékvesztésének visszaírását a mérlegtételek értékelésénél abban az esetben szabad alkalmazni, ha azt a korábbi évben/években már számoltuk el értékvesztést.
A jelentős összeg megállapításánál az 1.4.1 pontban foglaltakat kell figyelembe venni.

Értékvesztés a követeléseknél
A követeléseknél **értékvesztést** kell elszámolni abban az esetben, ha a mérlegfordulónapon fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet mutatkozik, és ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.
A követelések értékvesztésénél a „tartósság" kritériuma sajátosan értelmezendő, mivel a forgóeszközök között kimutatott követeléseknél nem az egy évet kell alapul venni, hanem a mérlegkészítésig megismert információk, ill. a megismert információkból valószínűsíthető, várható tendenciák alapján kell tartósnak minősíteni a követelések értékvesztését.
A jelentős összeget a költségvetési szerv a számviteli politikájában kell rögzítenie, melynek megállapításánál figyelembe kell venni az Áhsz. 5. § 7/c. pontjában foglaltakat. Az értékvesztés elszámolása nem minősül követelés elengedésnek.
Minden esetben jelentős összegűnek kell tekinteni a különbözetet, ha a követeléseknél (ideértve a vevőkkel, adósokkal, a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket) az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték (a nyilvántartásba vételi érték) 20%-át vagy a kis értékű követelés összegét.
A követeléseket lehet egyedileg és csoportosan is értékelni. Ennek részletes szabályait a 2.6 pont tartalmazza.

IV.1.5 Értékhelyesbítés és visszaírása

- Az értékhelyesbítést az Áhsz. 34. § (13)–(14) bekezdései szabályozzák. Ennek lényege, hogy amennyiben a költségvetési szerv tevékenységét tartósan szolgáló
- vagyoni értékű jogok,
- szellemi termékek,
- tárgyi eszközök (kivéve a beruházásokat és a beruházásra adott előlegeket),
- tulajdoni részesedést jelentő befektetések

piaci értéke **jelentősen** meghaladja az adott eszköznek a visszaírás utáni könyvszerinti értékét, a piaci érték és a könyvszerinti érték közötti különbözetet a könyvviteli mérlegben az eszközök között értékhelyesbítésként, a saját tőkén belül értékelési tartalékként kell kimutatni.
Ennek megfelelően a számviteli politikában meg kell határozni a tartósság (általában az évet meghaladó) fogalmat és a jelentős összeg mértékét. A jelentős összeg meghatározására a költségvetési szerveknél nincs általánosan kialakult gyakorlat.
Az értékhelyesbítés alkalmazása esetén az Áhsz. 46. § (4) bekezdése szerint **könyvvizsgálót kell megbízni a piaci értékelés felülvizsgálatával.**
Az értékhelyesbítés elszámolási módszere választható.
Ha a költségvetési szerv él a piaci értéken történő értékelés lehetőségével, akkor **azt következetesen – évenként – alkalmaznia** kell.
Önkormányzatunk nem él a piaci értékelés lehetőségével.

IV.1.6. Külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelése
Költségvetési intézményeink nem rendelkeznek sem deviza számlával, sem a hozzá kapcsolódó deviza pénztárral.

V. A könyvviteli mérlegben értékkel szereplő eszközök értékelése

V.1. Immateriális javak értékelése

a.) Az immateriális javak bekerülési értéke a következőkből tevődik össze:

- az **alapítás, átszervezés** aktivált értékeként a minőségbiztosítási rendszer bevezetésével kapcsolatos tevékenység kiadásai vehetők figyelembe.
- A **vagyoni értékű jogok** bekerülési (beszerzési) értéke megszerzésükért fizetett összeg. A **szellemi termékek** bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az érte fizetett, a Szt-ben meghatározott tartalmú ellenérték.

Az immateriális javak bekerülési (beszerzési, előállítási) értékét dokumentálni, hizmylatolni kell. Az immateriális javak bekerülési (beszerzési, előállítási) értékének megállapításáért a jegyző, a dokumentálásért a gazdálkodási osztály a felelős.

b.) Az immateriális javak állományból való kivezetés feltételei:

- feleslegessé váló készlet értékesítése,
- megrongálódott, használhatatlanná váló gazdaságtalan javítási költségű készlet,
- térítés nélküli átadás,

c.) Az immateriális javak könyvviteli mérlegben szereplő értéke:

vagyoni értékű jogok között kell kimutatni a szellemi termékek felhasználási jogát (így a szoftverek is ide sorolandók, ha nem tulajdoni jogot, hanem korlátozott felhasználói jogot szerzett önkormányzatunk)

- A vagyoni értékű jogok beszerzési értéke általában a megállapodás vagy szerződés alapján kapott számla (pl.: telefonhálózat használati jogáért fizetett összegek), a számlázott összegeken felül a bekerülési értékben általában más tételek nem kerülnek
- Szellemi termékek között önkormányzatunknál a leggyakoribbak a szoftverek, de 2005-től a szellemi termékek közé csak akkor kerülhet a vásárolt szoftver, ha tulajdonjogot szerzett önkormányzatunk. A vásárolt szoftvereknél a számlázott érték, míg a saját előállítású szellemi terméknél a közvetlen önköltség a bekerülési érték. Növelik a szoftverek nyilvántartási értékét a szoftver funkciójának jelentős bővülésével, átalakításával kapcsolatos kiadások, de a program aktualizálásával kapcsolatosan felmerülő programkövetési kiadások nem aktiválhatók.

A mérlegben az immateriális javakat bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értékének az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenési leírás visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Az értékcsökkenést a vásárlás, illetve ha nem esik egybe, akkor az aktiválás időpontjától kell számítani.

Az immateriális javak terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszaírásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírás és annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítését.

A terven felüli écs, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgyévet követő év január 15-e.

A terven felüli écs, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítéséért a gazdálkodási osztály a felelős.

A kis értékű 200.000 Ft egyedi beszerzési érték alatti vagyoni értékű jog, és az egy évet meg nem haladó felhasználású szellemi termék bekerülési értékét használatba vételkor egy összegben önkormányzatunk elszámolja költségként.

Önkormányzatunk nem él a piaci értéken történő értékelés eljárásával.

Az immateriális javak beszerzéséről értékhatártól függetlenül az adott önállóan működő intézmény vezetője jogosult dönteni az adott évi költségvetésében az erre a célra meghatározott össze erejéig.

A jelentős összeg nagyságáról a jegyző köteles dönteni a számviteli politika keretében.

V.2. Tárgyi eszközök értékelése

A tárgyi eszközök bekerülési értéke a következőkből tevődik össze:

- a tárgyi eszközök biztonságos üzemeltetéséhez, rendeltetésszerű használatához szükséges – és a tárgyi eszköz beszerzésével egy időben vagy annak üzembe helyezéséig beszerzett – tartozékok, tartalék alkatrészek beszerzési értéke függetlenül attól, hogy az a tárgyi eszköz számlázott értékben vagy külön számlában jelenik meg – a tárgyi eszköz bekerülési (beszerzési) értéke részére tekintendő.
- a tárgyi eszköznél értéket növelő bekerülési (beszerzési) értékként kell figyelembe venni

- A meglévő tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő munka, továbbá
- Az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása) helyreállítását szolgáló felújítási munka ellenértékét (saját vállalkozásban történt megvalósítása esetén a Sztv. Szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét is), kivéve a tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkák.
- Ingatlan beszerzése esetén az ingatlan értékébe beszámított korábban a bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott (még le nem írt) összeg.

- egy adott beruházás miatt lebontott és újraépített épület, építmény bontásának költségeit az adott beruházás bekerülési értékébe be kell számítani.
- építési telek (földterület) és a rajta lévő épület, építmény egyidejű beszerzése esetén, amennyiben az épület, az építmény rendeltetésszerűen nem vesszük használatba (az épület, építmény rendeltetésszerűen nem hasznosítható), akkor az épület, építmény beszerzési, bontási költségeit. Továbbá a vásárolt telek építkezésre alkalmassá tétele érdekében végzett munkák költségként a telek (földterület) értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek (földterület) bontás utáni (az üres telek) piaci értékének megfelelő összegig. Az ezt meghaladó költségeket a megvalósuló beruházás (az épület, építmény) bekerülési (beszerzési) értékét dokumentálni, bizonylatolni kell.

A bekerülési érték (beszerzési, előállítási) dokumentálásáért a gazdálkodási osztály a felelős.
Az immateriális javak beszerzéséről értékhatártól függetlenül az adott önállóan működő intézmény vezetője jogosult dönteni az adott évi költségvetésében az erre a célra meghatározott össze erejéig.
A jelentős összeg nagyságáról a jegyző köteles dönteni a számviteli politika keretében.
Önkormányzatunk nem él a piaci értéken való értékelés lehetőségével.

V.3. Befektetett pénzügyi eszközök értékelése
Tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékelése
A befektetett pénzügyi eszközöket a bekerülési (beszerzési) értékükön kell állományba (nyilvántartásba) venni.
A **beszerzési érték** a megszerzés módjától függően lehet:
- vételár,
- csereszerződés szerinti érték,
- kiváltott követelés könyv szerinti értéke,
- felszámolási javaslat szerinti érték.

A gazdasági társaságokban tulajdoni részesedést jelentő befektetés (részvény, üzletrész, vagyoni betét) bekerülési (beszerzési) értéke azaz összeg, amelyért azt önkormányzatunk megvásárolta. A részletekben történő megvásárlás esetén a részvény, üzletrész beszerzési értéke a tényleges kifizetett összeg.
Ha önkormányzatunk a tulajdoni részesedést jelentő részvényekhez, üzletrészhez, vagyoni betéthez nem vásárlás útján jutott hozzá, akkor a társasági szerződésben (alapszabályban) meghatározott alapításkori, tőkeemeléskori értéket kell beszerzési értéknek tekinteni, de csak akkor, ha szervezetünk
- a pénzbeli betétnek megfelelő eszközöket, valamint a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulást rendelkezésre bocsátotta, illetve
- ezen eszközöket könyveiből kivezette.

Befektetett pénzügyi eszközök könyvviteli mérlegben szereplő értéke
A könyvviteli mérlegben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt bekerülési értéken, illetve a Sztv.., és önkormányzatunk számviteli politikája alapján elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.
A befektetett pénzügyi eszközök értékvesztésének meghatározásához és annak visszaírásához biztosítani kell az adatok gyűjtését, az információk feldolgozását, valamint az értékvesztésre, illetve annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítését. Az értékvesztésre, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgyévet követő év január 15-e.

Az értékvesztésre, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítéséért a gazdálkodási osztály a felelős. Az értékvesztésre, valamint annak visszaírására vonatkozó javaslat jóváhagyására a jegyző jogosult.
Önkormányzatuknál nem történik külföldi pénzérték ellenében megszerzett részesedések értékelése (általunk választott árfolyamon)
A bekerülési érték (beszerzési, előállítási) dokumentálásáért a gazdálkodási osztály a felelős.
A befektetett pénzügyi eszközök beszerzéséről értékhatártól függetlenül az adott önállóan működő intézmény vezetője jogosult dönteni az adott évi költségvetésében az erre a célra meghatározott összeg erejéig.
A jelentős összeg nagyságáról a jegyző köteles dönteni a számviteli politika keretében.
Önkormányzatunk nem él a piaci értéken való értékelés lehetőségével.
Befektetett eszközök értékhelyesbítése
A Sztv., valamint a kormányrendelet lehetőséget ad arra, hogy a tulajdoni részesedést jelentő befektetést a könyvviteli mérlegben piaci értéken kerüljenek értékelésre.
Önkormányzatunk nem kíván élni a piaci értéken való értékelés lehetőségével.

Tartósan adott kölcsön, egyéb hosszú lejáratú követelések és hosszú lejáratú betétek értékelése
A tartósan adott kölcsönöket a tényleges kihelyezés összegében kell nyilvántartásba venni.
A hosszú lejáratú követeléseket az elismert kamat nélküli értéken kell nyilvántartásba venni. Az adósminősítése alapján a költségvetési év december 31-én fennálló és az éves beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett tartósan adott kölcsönök (követelések) esetében értékvesztést el kell számolni a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján, ha a könyv szerinti érték és a várhatóan megtérülő összeg közötti különbözet veszteségjellegű, és ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. Azt, hogy a megállapított különbözetnél milyen összeget tekint önkormányzatunk jelentős összegű különbözetnek, a számviteli politikájában került meghatározásra.
Minden esetben jelentős összegű az a követelés, ha az értékvesztés összege a bekerülési érték 20%-át, vagy a 100 000 Ft-ot meghaladja. (Ez felső határ, a költségvetési szerv a számviteli politikájában ennél kisebb eltérést is jelentős összegűnek minősíthet.)
Amennyiben a végrehajtott minősítés alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkentjük. A visszaírt értékvesztés összege nem haladhatja meg az elszámolt értékvesztés összegét.
A könyvviteli mérlegben csak az éven túli követelés összege szerepelhet. Az adott kölcsönök következő évi törlesztő részletét az egyéb rövidlejáratú követelések között kell a könyvviteli mérlegben szerepeltetni. A főkönyvi számlákon átkönyvelni nem kell, emiatt a főkönyvi kivonat és a könyvviteli mérleg eltérhet. Az eltérést a könyvviteli mérleget alátámasztó leltárban kell levezetni.
A hosszú lejáratú betéteket a ténylegesen elhelyezett összegben kell nyilvántartásba venni.
A hitelintézet minősítése alapján a mérleg fordulónapján (december 31.) fennálló és az éves beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett hosszú lejáratú betétek esetében értékvesztést kell elszámolni a könyvviteli mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján, ha a könyv szerinti érték és a várhatóan megtérülő összeg közötti különbözet veszteségjellegű, és ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

Tartós, hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékelése
A tartós, hosszú lejáratú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között kell kimutatni a befektetési céllal beszerzett hosszú lejáratú értékpapírokat azok beváltásáig, illetve értékesítésükig. Államháztartási sajátosságok miatt a befektetési céllal vásárolt értékpapír nem sorolható át a forgatási célú értékpapírok közé. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapír bekerülési értéke a vételár, amely nem tartalmazhatja a felhalmozott kamatot. A kamatozó értékpapír vételárában lévő kamat (beszerzéskor fizetett) összegét kamatbevételt csökkentő tételként kell kimutatni.
A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és – (felhalmozott) kamatot nem tartalmazó – piaci értéke közötti különbözet veszteségjellegű, tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál a jelentős összeg a számviteli politikában meghatározott mértéket jelenti. Minden esetben jelentős összegűnek kell azonban tekinteni az értékvesztést – függetlenül attól, hogy a hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapír a forgóeszközök, illetve a befektetett eszközök között szerepel – ha annak összege meghaladja a bekerülési érték (a nyilvántartásba vételi érték) 20%-át, illetve a 100 000 forintot.
A tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír piaci értékének meghatározásakor figyelembe kell venni:

- az értékpapír (felhalmozott) kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját,
- az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti meg.

Ha a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a – vételárban lévő kamattal csökkentett – bekerülési értéket, illetve ha a bekerülési érték magasabb a névértéknél (névérték felett vásárolt értékpapírnál), az értékvesztés visszaírásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az adott értékpapír névértékét.
A törvény a kockázatmentesség megítélése tekintetében a külön törvény(ek) felhatalmazása alapján kiadott, a tőke-megfelelési (fizetőképességi) mutató számításáról szóló jogszabály(ok) minősítési szempontjait veszi alapul.
Ez az egyszerűsítés nem vonatkozik a névérték (illetve a kibocsátási érték) felett vásárolt értékpapírok bekerülési érték és névérték közötti különbözetben meghatározható értékvesztésre, amennyiben tartós és jelentős összegűnek minősül, így nem vonatkoztatható az Szt. 54. §-ának (8) bekezdése szerinti mentesítési lehetőség, ezért az értékvesztésnek e részét mindenféleképpen el kell számolni értékvesztésként.

V.4. Üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott, illetve vagyonkezeléshe vett eszközök

A könyvviteli mérlegben az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott, illetve vagyonkezeléshe vett eszközöket bekerülési értéken, illetve ezen bekerülési értéknek az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenési leírással csökkentett, a terven felüli értékcsökkenési leírás visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.
A terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszaírásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírás és annak visszaírására vonatkozó javaslat elkészítését.
A képviselő-testület a helyi önkormányzat tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva vagyonkezelői jogot létesíthet. Vagyonkezelői jog nem létesíthető önkormányzati lakóépületre és vegyes rendeltetésű épületre, illetve társasházban lévő önkormányzati lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre. A vagyonkezelői jogot az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva nyilvános pályázat útján , illetve kijelöléssel lehet létesíteni. A vagyonkezelői jogot valós értéken lehet átruházni, illetve átadni. Így amennyiben az önkormányzat a tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az Ötv. 80/A-80/B. §-a alapján vagyonkezelői jog létesítését elhatározta, akkor a szerződés kötés előtt gondoskodni kell a vagyonkezelésbe adandó eszközök piaci értékeléséről. A piaci értékelést végezheti belső, vagy független szakértő is. Amennyiben belső szakértő végzi, akkor rögzíteni kell az egyes eszközfajták értékeléséhez elfogadható képesítések és gyakorlati követelményeket, valamint az értékeléséért felelősséget vállaló személyek, szervezeti egységek kijelölését. Az értékelési szabályzatban rögzíteni kell, hogy az elkészített értékelés felülvizsgálatra kerül-e könyvvizsgálóval.
Önkormányzatok esetében az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszköz nyilvántartásba vételét a vagyonkezelési szerződés megkötését követően az immateriális javak, tárgyi eszközök bruttó értékének és halmozott értékcsökkenésének átvezetésével kell végrehajtani.
Amennyiben az önkormányzat a tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az Ötv. 80/A-80/B. §-a alapján vagyonkezelői jogot létesít, a vagyonkezelésbe adott immateriális javak, tárgyi eszközök bruttó értékét és elszámolt

értékesökkenését a vagyonkezelésbe adáskor könyveiből köteles kivezetni, és ezzel egyidejűleg a vagyonkezelési szerződésben szereplő értéket, mint bekerülési értéket kell a könyveibe felvenni. A vagyonkezelésbe adott eszközök év végi értékelése során a helyi önkormányzatnak – törvényi felhatalmazás alapján – el kell számolnia a vagyonkezelő adatszolgáltatásában (az Áht. alapján ez legkésőbb tárgyévet követő év február 15-e) szereplő tárgyévi vagyonváltozások hatását is. A vagyonkezelő által a vagyonkezelésbe vett eszközökön tárgyévben elvégzett beruházások, felújítások, a tárgyévben elszámolt, illetve visszaírt terven felüli értékesökkenések hatását, illetve a terv szerinti értékesökkenés azon különbözetének hatását, amely a vagyonkezelő által közölt és az önkormányzat által a 30. § (2)–(6) bekezdése szerint elszámolt terv szerinti értékesökkenés különbözetéből adódik.
A vagyonkezelésbe vett eszközök között kell kimutatni a vagyonkezelőnél a kezelt vagyon részét képező eszközöket, amennyiben a kezelésbe vevő nem tartozik a vagyonkezeléshe adó felügyelete, irányítása alá.
A vagyonkezelésbe vett eszköz bekerülési értékének a vagyonkezelési szerződésben szereplő érték minősül.

V.5. Készletek értékelés

A könyvviteli mérlegben a leltározás alapján megállapított, és az értékelési szabályok figyelembevételével értékelt raktáron levő új készletet kell felvenni.
A készleteket az analitikus nyilvántartásokban féleségenként egyedileg kell nyilvántartani és értékelni. Csoportos nyilvántartás csak azoknál a készletfajtáknál alkalmazható, ahol az adott készletfajta tárolása során szükségszerű keveredés fordulhat elő.
A csoportos nyilvántartás rendező elvei:

- a készletek azonos felhasználási célt szolgáljanak,
- egymással helyettesíthetők legyenek,
- beszerzési egységáraik csak kismértékben térjenek el.

Az elemi költségvetési beszámoló elkészítése előtt a készleteket mérlegelni kell abból a szempontból, hogy az adott készletfajta beszerzése tárgyi adómentes tevékenység érdekében történt-e vagy sem. Amennyiben az adott készlet **tárgyi adómentes** tevékenységet szolgál, a könyvviteli mérlegben a készlet értékét áfával növelten kell szerepeltetni.
A mennyiségben és értékben vezetett analitikus nyilvántartásban történő könyvelés során a levonható általános forgalmi adót figyelmen kívül kell hagyni. Amennyiben áfával növelt áron kell az adott készletcsoportot értékelni, az analitikus nyilvántartásban szereplő készletfajtákat áfa kulcsok szerint kell csoportosítani, és a kulcsonként csoportosított készletértékhez külön bizonylaton az adott kulccsal számított áfa értéket hozzá kell adni.
Alapítás-átszervezés miatt, feladattal együtt történő készletet az átadó költségvetési szerv által közölt könyvszerinti értéken kell állományba venni.
A többletként fellelt készletet az ugyanolyan termék nyilvántartásban szereplő átlagárával egyezően, ennek hiányában forgalmi (piaci) értéken kell felvenni az analitikus nyilvántartásba és a könyvviteli mérlegben szerepeltetni.
Az elemi költségvetési beszámoló elkészítése előtti leltározás során a készleteket meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy:

- csökkent értékűek-e, vagyis a vonatkozó előírásoknak nem felel meg, felhasználása kétségessé válik vagy eredeti rendeltetésének már nem felel meg (pl. megrongálódott),
- a készlet könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke.

Tartós az eltérés, ha az előző az elemi költségvetési beszámoló készítéskor is fennállt, jelentős, ha összege meghaladja a bekerülési érték 20%-át, vagy a 100 000 Ft-ot.
A felsorolt esetekben az adott készletfajta könyvviteli mérlegben szereplő értékét csökkenteni kell az értékvesztés elszámolásával.
Az értékvesztés mértéke:

- első esetben a készlet értékének csökkentését addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatósági foknak megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább hasznosítási áron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a könyvviteli mérlegben,
- második esetben a készlet értékének csökkentését addig a mértékig végezzük el, hogy a készlet az elemi költségvetési beszámoló készítés időpontjában ismert piaci értéken szerepeljen a könyvviteli mérlegben.

V.6. Követelések értékelése

A követeléseket – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – az elfogadott, az elismert összegben a tőkeváltozással szemben kell nyilvántartásba venni.

Követelések között kell kimutatni:

- azokat a szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett (és kiszámlázott) általános forgalmi adót is tartalmazó – a fordított adózás kivételével – fizetési igényeket, amelyek az költségvetési szerv által már teljesített és az igénybe vevő által elfogadott, elismert termékértékesítéséhez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódnak (vevők);
- az adósokkal szembeni követeléseket, melyek a költségvetési szervek alaptevékenysége keretében a külön jogszabályokban meghatározott és a költségvetési szerv által előírt, még be nem folyt összegek;
- a rövid lejáratú kölcsönöket, visszterhesen átadott pénzeszközöket;
- az előzőekben nem nevesített egyéb követeléseket, így a:
  - a munkavállalókkal szemben előírt különféle követeléseket,
  - a költségvetéssel szembeni követeléseket,
  - a követelés fejében átvett más követeléseket (ideértve a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainál a járulékkövetelés fejében átvett követeléseket is),
  - a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, a tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékesítéséből származó követeléseket,
  - a tartósan adott kölcsönből a mérlegfordulónapot követő egy éven belül esedékes részleteket,
  - az egyéb hosszú lejáratú követelésekből a mérlegfordulónapot követő egy éven belül esedékes részleteket,
  - a nemzetközi támogatási programok miatti követeléseket,
  - a támogatási programelőlegeket,
  - előfinanszírozási miatti követeléseket,
  - a szabálytalan kifizetés miatti követeléseket (ideértve a jogalap nélkül felvett támogatások, ellátások miatti követeléseket is),
  - garancia- és kezességvállalásból származó követeléseket,
  - a különféle egyéb követeléseket.

A vevő által történő elismerés dokumentumai:

- az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzatban meghatározott fordulónapra vonatkozóan kiküldött, és a vevők által elfogadott egyeztető levél (a vevők által elfogadottnak minősül a követelés, ha az egyeztető levélre a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, vagy elfogadó válasz érkezik), az adós által el nem ismert követelést a zárlati tételek elszámolása során át kell vezetni a „0" számlaosztályba.
- a könyvviteli mérleg fordulónapját követő, de a beszámoló elkészítését megelőző pénzügyi teljesítés a vevő részéről.

Elismert a jogszabályon alapuló követelés amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

Az új kiadási és bevételi struktúra következtében a költségvetési szerv csak azokat a közhatalmi bevételeket mutathatja ki, melyeknek a címzettje. Azon részeit, melyet tovább kell adnia csak átfutó bevételként jeleníthető meg. Ennek ellenére a pénzügyileg nem teljesített közhatalmi bevételekkel kapcsolatos követelések teljes összegét a beszedő szerv köteles könyvviteli mérlegében kimutatni (függetlenül attól, hogy az a pénzügyi teljesítést követően megosztásra kerül).

Az eredetileg elismert, de az utólag vitatott követelést a könyvekből ki kell vezetni. A vitatott követeléseket csak a 0 számlaosztályban lehet kimutatni, a könyvviteli mérlegben értékkel nem szerepelhet.

Az adósok és vevők tartozását, azok megfizetését folyamatosan figyelemmel kell kísérni, mert a lejárt fizetési határidejű követelések behajtására a szükséges intézkedéseket meg kell tenni.

Az adósok, vevők minősítése során vizsgálni kell a vevő, adós jövedelmi helyzetét, fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát, továbbá azt, hogy a vonatkozó szerződés alapján garancia

érvényesítésére van-e mód és esély, csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani.

Az **egyszerűsített értékelési eljárás** alá vont adók és adók módjára behajtandó köztartozásokkal kapcsolatos követelések értékelési elveinek meghatározása során az adósokat minősíteni kell:

- folyamatosan működő adósok,
- folyamatos működésükben korlátozott adósok (pl. felszámolás alatt lévő, csődeljárás alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt stb.).

A folyamatosan működő adósokkal szembeni adóköveteléseket lejáratuk szerint tovább kell csoportosítani:

- 90 napos,
- 91–180 napos,
- 181–360 napos,
- 360 napon túli.

Ezen időszakok követeléseinek változása alapján az alábbi százalékos értékvesztést állapítom meg:

- 90 napos késedelem esetén a követelés 20%-a,
- 91–180 napos késedelem esetén a követelés 20 %-a,
- 181–360 napos késedelem esetén a követelés 30 %-a,
- 360 napon túli késedelem esetén a követelés 50 %-a.

A tárgynegyedévben elszámolt értékvesztésével egyidőben a korábban elszámolt értékvesztést ki kell vezetni.

Behajthatatlan követelés az a követelés,

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy amennyiben a talált fedezet a követelést csak részben fedezi, a nem fedezett rész tekintetében
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében, amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a végrehajtás veszteséget eredményez, vagy növeli a veszteséget), illetve amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan" nem járt eredménnyel,
- amelyet a bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell, melynek alapján önkormányzatunk eredménytelen felszólítás után behajthatatlanná nyilvánítja a követelést, figyelemmel az érvényes felügyeleti szervi előírásokra. A behajthatatlan követelés leírása nem minősül követelés elengedésének. Amennyiben önkormányzatunk a követelést behajthatatlanná nyilvánította, azt a könyvviteli mérlegben nem lehet kimutatni, azt hitelezési veszteségként a saját tőkével szemben le kell írni, kivéve a munkabérelőleg és az elszámolásra adott előleg értékvesztését, amit végleges kiadásként kell elszámolni.

Az egyedileg értékelt követelések esetében értékvesztést kell elszámolni az adós, a vevő minősítése alapján a költségvetési év december 31-én fennálló és az elemi beszámoló készítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél az elemi beszámoló készítéskor rendelkezésre álló információk alapján, ha vélelmezhető a meg nem térülés. Az értékvesztést a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti veszteségjellegű különbözet összegében kell elszámolni, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

A **tartósnak mutatkozó eltérést** a követelések esetében sajátosan kell értelmezni. A tartós eltérést csak befektetett pénzügyi eszközöknél lévő követeléseknél lehet a legalább egy éves időszakra egyértelműen alkalmazni. A forgóeszközök között kimutatott követelésekre az egy évnél hosszabb időszak nem jellemző. Az értékvesztés elszámolása során azonban nem csak a lejárt fizetésű határidejű tételeket kell számításba venni, így a tartósság kritériuma ebben az esetben azt kell, hogy jelentse, hogy a mérlegkészítésig megismert tendencia, az adott partnernél „adósnál", aminek alapján az értékvesztés indokoltnak látszik meghatározni. Az Szt. szerint a tartósság követelménye nem feltétlenül az elmúlt időszakra értendő, hanem a tendencia figyelembevételével fogjuk azt tartósnak minősíteni és nem a forgóeszközök között lévő a követelés tartósságát, hanem a partnerek, az „adósok" fizetési hajlandóságának tartós tendenciáját kell érteni.

Ez az állandó partnerek esetében egyértelműen értelmezhető, de ha olyan partnerről van szó, amellyel eddig a költségvetési szervnek nem volt kapcsolata, akkor saját tapasztalataira kevésbé tud támaszkodni, hanem ilyen információkat kívülről kell begyűjtenie (pl. fizetési zavarok, csőd-eljárás, felszámolási eljárás stb.) és felhasználnia.

A **jelentős összegű minősítés** adósonként és vevőnként a számviteli politikában a követelés összegének arányában meghatározott értéket jelent.

Minden esetben jelentős összegű a különbözet, ha meghaladja az adott követelés értékének 20%-át vagy a 100 000 Ft-ot.

A vevőnként, az adósonként **kisösszegű követelések** könyvvitelben elkülönített csoportjára, a vevők, az adósok együttes minősítése alapján – ide nem értve az Áhsz. 31/A. § (1) bekezdése szerinti egyszerűsített értékelési eljárás körébe vont kisösszegű követeléseket – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ez esetben a következő évi mérlegfordulónapi értékeléskor a vevőnként, adósonként kisösszegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszaírásaként kell elszámolni.

Ha az önkormányzat a kisösszegű követeléseknél a százalékos értékelési lehetőséget választotta.

V.7. Forgóeszközök között kimutatott forgatási célú értékpapír értékelése

A hatályos jogszabályok alapján önkormányzatunk rendelkezhet forgatási célú értékpapírral.

A forgóeszközök között értékpapírként a forgatási célból, átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, illetve tulajdoni részesedést jelentő befektetést kell kimutatni.

A forgóeszközök között kimutatott értékpapírokat – a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott értékpapírokhoz hasonlóan – bekerülési (beszerzési) értékükön kell állományba venni.

A hitelviszonyt megtestesítő (kamatozó) értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazhatja a (vételár részét képező, továbbá a kibocsátási okiratban, cereszerződésben, a vagyonfelosztási javaslatban meghatározott piaci forgalmi, beszámítási érték részét képező) (felhalmozott) kamat összegét.

A kamatozó értékpapír vételárában lévő kamat (beszerzéskor fizetett) összegét kamatbevételt csökkentő tételként kell kimutatni.

A forgóeszközök között kimutatott értékpapírok könyvviteli mérlegben szereplő értéke:

A könyvviteli mérlegben a gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt bekerülési értéken, illetve a Sztv., valamint jelen értékelési szabályzat alapján elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A térítés nélkül átvett, az ajándékként, hagyatékként kapott, a többletként feltárt értékpapírok, részvények, üzletrészek állományba vételkor a piaci (forgalmi) értéken kell meghatározni.

V.8. Pénzeszközök értékelése

A könyvviteli mérlegben a költségvetési elszámolási számlán lévő forint összegben, a hitelintézet bankkivonata értesítő alapján kell szerepeltetni.

A házipénztár könyvviteli mérlegben szereplő értéke a főkönyvi könyvelésben a házipénztár főkönyvi számlán lévő, a napi vagy az időszaki pénztárjelentéssel és a december 31-ei tényleges pénzkészlettel egyező forint összeg.

Önkormányzatunk jelenleg nem rendelkezik sem deviza számlával, sem deviza pénztárral.

- pénzkészlet szabályozását a pénzkezelési szabályzat tartalmazza.
- a forintban meglévő pénzeszközöket nem kell értékelni, a ténylegesen kimutatott, – hitelintézeti kivonattal megegyezően – meglévő összeget kell pénzeszközként kimutatni;
- a könyvviteli mérlegben a pénztári készpénzkészlet a házipénztár a mérleg fordulónapi pénztárjelentésben, illetve a készpénzleltárban szereplő összeggel megegyezően kell kimutatni;

V.9. Egyéb aktív pénzügyi elszámolások

Önkormányzatunknál jelentkező tételek jogcímei:

- előző évek alap-és vállalkozási tevékenységéhez kapcsolódó függő kiadások.
- tárgyévi alap-és vállalkozási tevékenységéhez kapcsolódó függő kiadások.
- tárgyévi személyi juttatások átfutó kiadásai.
- tárgyévi munkavállalókkal kapcsolatos átfutó kiadások.
- utólagos elszámolásra kiadott beszerzési előleg.
- utólagos elszámolásra kiadott üzemanyag előleg.
- utólagos elszámolásra kiadott ellátmány előleg.

A fentiek dokumentálásának módja egyedi nyilvántartás, melyben rögzíteni kell a kiadott összegekkel kapcsolatos összes információt. (kiadás, elszámolás dátuma. összege stb.)
A pénzügyi elszámolások rendezésének érdekében minden negyedév végén egyeztetés szükséges a főkönyvi könyvelésben lévő és az analitikus nyilvántartás szerinti adatok között. Az egyeztetésért felelős a gazdálkodási osztály. (nem számolhatók el olyan tételek, amelyeknek következményeként a tartalékok nagysága a könyvviteli mérlegben nem a valóságnak megfelelő mértékét mutatja);
Az aktív pénzügyi elszámolásokat a könyvviteli mérlegben könyv szerinti értéken kell szerepeltetni
A behajthatatlan, valamint leltárral alá nem támasztható aktív pénzügyi elszámolásokat el kell számolni végleges költségvetési kiadásként,

VI. A könyvviteli mérlegben szereplő források értékelése

VI.1. Saját tőke értékelése

Tartós tőke

A tartós tőke az alapításkori tartós tőke összegével egyenlő. Értéke csak átszervezés miatti jelentős feladatkör módosulás esetén változhat (összevonás, beolvasztás, kiválás, megosztás, szétválás).

Tőkeváltozás

A tőkeváltozást a nyilvántartás szerint könyvszerinti értéken kell a könyvviteli mérlegben beállítani.
A saját tőke növekedhet:

- a folyó évi költségvetés, a költségvetési pénzmaradvány, a vállalkozási tevékenység maradványa terhére teljesített, befektetett eszközök állományát növelő – ideértve a bérbevett eszközökön végzett beruházások és felújítások miatti értéknövekedést is – kiadásokból,
- a készletek, a követelések és a kötelezettségek állományának változásából,
- a saját kivitelezésű beruházás, felújítás miatt,
- az elszámolt értékvesztés visszaírásából,
- az immateriális javaknál és a tárgyi eszközöknél elszámolt terven felüli értékcsökkenés visszaírása miatt,
- az ajándékként, az adományként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt, a követelés fejében átvett eszközök nyilvántartásba vételéből.

A tőke növekedéseként kell kimutatni az előző bekezdésben foglaltakon kívül a költségvetési feladatok ellátása érdekében térítésmentesen átvett eszközök és térítésmentes (társadalmi) munkával létrehozott javak tartós forrását, valamint a költségvetési szerv által vállalt kötelezettségek leírását (törlését).
A saját tőke csökkenhet:

- a befektetett eszközök értékcsökkenése, értékvesztése, selejtezése, más gazdálkodó szerv részére történő térítésmentes átadása.
- a készletek felhasználása, selejtezése, gazdálkodó szerv részére történő térítésmentes átadása, kötelezettségek állományváltozása,
- a befektetett eszközök és készletek értékesítése.
- a költségvetési szerv másokkal szemben támasztott követelésének állományváltozása, továbbá leírása (törlése), a követelés jogcímére vonatkozó külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével,
- az immateriális javaknál és tárgyi eszközöknél elszámolt terven felüli értékcsökkenés miatt,
- a piaci értékelés alapján meghatározott értékhelyesbítés összegének csökkenése miatt,
- a készletek, követelések értékvesztése miatt,
- a leltárhiány, a kötelezettség fejében átadott eszközök kivezetése miatt.

VI.2. Értékelési tartalék

A szabályzatban rögzíteni kell az értékelési tartalék meghatározásának, elszámolásának, nyilvántartásának rendjét, az Szt., illetve az Áhsz. által lehetővé tett eszközöknél elszámolt értékhelyesbítéshez igazodva.

VI.3. Tartalékok értékelése

A tartalék egy átgondolt, terv szerint végrehajtott gazdálkodás eredményeként realizálódik, amely a későbbiek folyamán különféle gazdálkodási célra használható fel, vagy – jogszabályban meghatározott ideig – tovább tartalékolható. A tartalék pénzmaradvány formájában jelenik meg.

A pénzmaradvány megállapítása:

Önkormányzatunk a zárszámadás keretén belül elszámol a különböző jogcímen kapott állami támogatással. Túlfinanszírozás esetén az önkormányzatot meg nem illető összeget visszautalja, alulfinanszírozás esetén a még esedékes összeget bevételi előirásként nyilvántartja, amit pótlólagosan megkap. A tartalékokat a könyvviteli mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

VI.4. Kötelezettségek értékelése

A kötelezettségek az önkormányzat által elfogadott szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, amelyeket a szolgáltatás nyújtására szerződött fél teljesít és általában pénz formájában kell kiegyenlíteni.

A kötelezettségek származhatnak áruszállításból, szolgáltatás nyújtásából, valamint egyéb kötelezettségekből. A kötelezettség kimutatásának alapvető feltétele a szerződés szerinti teljesítésnek az önkormányzat általi elismerése, amely azt jelenti, hogy az elfogadott fizetési kötelezettség jogszerűen követelhető az önkormányzattól, és annak nem teljesítése szankciókat von maga után.

A teljesítés történhet:

- készpénz fizetéssel,
- átutalással,
- más eszköz átadással,
- szolgáltatások nyújtásával,
- kompenzálással.

A kötelezettségek fedezete a saját tőke. Kimutatni csak azt a kötelezettséget lehet, amelyek értéke pontosan meghatározható. A mérlegben minden olyan számlát be kell állítani, amely a tárgyévet követő év január 31-ig beérkezett és a teljesítés a mérleg fordulónapjáig megtörtént. A kötelezettségekről az analitikát a gazdálkodási osztály vezeti.

Az önkormányzat által el nem ismert kötelezettségek jogosságát felül kell vizsgálni, ennek határideje a tárgyévet követő év január 31. A felülvizsgálat felelőse és lebonyolítója a gazdálkodási osztály.

Hosszú lejáratú kötelezettségek

A hosszú lejáratú kötelezettség – a kötött szerződés szerint – az egy évnél hosszabb lejáratra kapott kölcsön, kötelezettség kimutatása.

A mérlegben az egy évnél hosszabb lejáratú kötelezettségek összegéből ki kell emelni a mérleg fordulónapját követő egy éven belül esedékes törlesztések összegét, és azt a rövid lejáratú kötelezettségek között kell szerepeltetni.

Rövid lejáratú kötelezettségek

A rövid lejáratú kötelezettségek az egy évet meg nem haladó lejáratú kötelezettségek. Az önkormányzat itt mutatja ki év végén a szállítókkal szembeni – általában forgalmi adót is tartalmazó – kötelezettségeit, valamint az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek állományát. Ilyenek a támogatási programok el nem számolt előlege miatti kifizetések, az ehhez kapcsolódó szabálytalan kifizetésekből eredő, valamint a költségvetéssel és a munkavállalókkal szembeni különféle kötelezettségek.

Az áruszállításból, szolgáltatás teljesítéséből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó, a mérleg fordulónapjáig esedékes kötelezettségeket önkormányzatunk által elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg az kiegyenlítésre nem kerül.

Az ilyen jellegű kötelezettségek mérlegben történő szerepeltetésének nem feltétele, hogy a számla készítésének időpontja a mérleggel lezárt évben legyen. Minden olyan számlának meg kell jelenni a mérlegben, amely a beszámoló készítésének - számviteli politikában meghatározott – időpontjáig megérkezik szervezetünkhöz, és a teljesítés a mérleggel lezárt évben megtörtént.

Nem kell a kötelezettséget a mérlegben kimutatni, ha arról a szállító, szolgáltató írásban lemond, vagy a kötelezettség törvényi rendelkezés alapján elévült.
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között a mérlegben elkülönítetten kell kimutatni:

- a váltótartozás miatti kötelezettséget,
- a munkavállalókkal szembeni kötelezettséget,
- költségvetéssel szembeni kötelezettséget,
- az iparűzési adó feltöltés miatti kötelezettséget,
- a helyi adó túlfizetése miatti kötelezettséget,
- a támogatási program előlege miatti kötelezettséget, a szabálytalan kifizetések miatti kötelezettséget, valamint
- a garancia-és kezességvállalásból származó kötelezettséget.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket az egyeztetett könyv szerinti értékben, illetve a név szerinti analitikus nyilvántartásban szereplő összeggel megegyező értéken kell a mérlegben szerepeltetni.
A hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy éven belül visszafizetendő törlesztéseket a rövid lejáratú egyéb kötelezettségek között elkülönítetten kell kimutatni.
A kötelezettségvállalásokat meg kell határozni, hogy rövid, vagy hosszú lejáratúak és rögzíteni kell a „0" számlaosztályban megegyezően az analitikus nyilvántartás szerint.
A nem számlázott szállításokat negyedévente rögzíteni kell, valamint a mérlegjelentés elkészítését követően kivezetni szükséges.

VI.5. Passzív pénzügyi elszámolások
A költségvetés passzív időbeli elhatárolások között azokat a pénzeszközöknek az elszámolását mutatja ki az önkormányzat, amelyek rendeltetése tisztázatlan, vagy olyan feladat ellátásával kapcsolatos, amelynek bevételi előirányzata nem szerepel a költségvetési bevételi jogcímek között.
Elkülönítetten mutatjuk ki az önkormányzat költségvetésének lebonyolítására szolgáló számlákon és a pénztárban elszámolt függő, átfutó és kiegyenlítő bevételeket és azok rendezését.
A számlák egyenlegét a mérlegben a kötelezettségek között **könyv szerinti értéken kell szerepeltetni**.
A számlák egyenlegét a felhasználható előirányzat-maradvány összegének megállapításakor csökkentő tételként kell figyelembe venni (kivéve a költségvetésen kívüli passzív pénzügyi elszámolások)
A költségvetésen kívüli passzív pénzügyi elszámolás értéke nem része a maradványnak.
A passzív pénzügyi elszámolások rendezésének érdekében az önkormányzatnál olyan egyeztetési eljárást alkalmazunk, melyből havonta kiderül az egyenleg, felelős a gazdálkodási osztály.
Az önellenőrzéssel feltárt, leltárral alá nem támasztható, nem beazonosítható passzív pénzügyi elszámolásokon jelentkező többletet az egyéb sajátos bevételek közé kell átvezetni, ezek a tételek passzív pénzügyi elszámolások között nem mutathatóak ki.

VII. Az értékelési eljárásokat, módszereket alátámasztó bizonylatok köre

Az egyes mérlegtételek értékelésénél alkalmazott bizonylatoknak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- eszköz vagy forrás csoport pontos megnevezését, főkönyvi számlaszámát,
- az értékelés módszerének megnevezését,
- az értékadatokat;
- a könyvekben való rögzítéshez szükséges döntéseket;
- az értékelés dátumát;
- a bizonylat elkészítőjének nevét;
- az engedélyező aláírását.

VIII. Záró rendelkezések, hatálybalépés időpontja, dátum, aláírás

Ezen szabályzat 2020. január 1-től lép hatályba, a korábbi ugyanezen tárgyú szabályzat hatályát veszti.

Derekegyház, 2020. január 31.

.....
Szabó István
polgármester

.....
Kovács-Nagy Andrea jegyző

Megismerési nyilatkozat

A Derekegyház Község Önkormányzat eszközök és források értékelési szabályzatában foglaltakat megismertem. Tudomásul veszem, hogy az abban leírtakat a munkám során köteles vagyok betartani.

Név		Aláírás
Szabó István	polgármester	
Kovács-Nagy Andrea	jegyző	
Bozó Zoltán	Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal pénzügyi csop.vez.	
Kiss Mária Cecília	Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal Derekegyházi Kirendeltsége gazdálkodási előadó	
Pintér Mónika	Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal Derekegyházi Kirendeltsége gazdálkodási előadó	
Gazsiné Czakó Rita	Derekegyházi Közös Önkormányzati Hivatal Derekegyházi Kirendeltsége adóügyi előadó	